خواب سنگین گلخانه ها

۷۳ درصد گلخانه های استان غیرفعالند

عکس:تزئینی
از ۱۳۰ گلخانه استان فقط ۳۵ گلخانه فعال است

بهروز

گوجه فرنگی های درشت، خوش رنگ و یک دستی که به میوه فروشی ها رنگ و جلا می دهد، گویا فقط برای دیدن است و همه نمی توانند آن را بخرند.

قیمت آن در اوایل ماه جاری تا ۸ هزار تومان هم افزایش پیدا کرد اما اکنون به ۴ هزار تومان در هر کیلو رسیده است. تا چند هفته پیش، قیمت هر کیلو خیار نوسان داشت اما این روزها روی رقم ۳هزار و ۵۰۰ تومان مانده است و هنگامی که از شنیدن این قیمت ها تعجب می کنیم گفته می شود این ها محصولات گلخانه ای است.

تا یک دهه قبل، دیدن محصولاتی مانند گوجه فرنگی و خیار در میوه فروشی ها آن هم در فصل زمستان تعجب آور بود و از خیار و گوجه گلخانه ای اطلاعات زیادی در دست نبود و محصولات گلخانه ای هم کمتر در میوه فروشی ها دیده می شد اما اکنون در هر گوشه از استان شاهد افراشته شدن سقف های پلاستیکی هستیم که زیر آن ها محصولات گلخانه ای پرورش داده می شوند. البته در خراسان شمالی گویا کشت گلخانه ای به گوجه و خیار، گیاهان دارویی و گل های تزئینی محدود است.در این میان طبق آمار اعلام شده مشخص می شود که ۷۳ درصد گلخانه های استان هم غیرفعال شده است.

سود خوب، هزینه های بالا

با وجود این که قیمت محصولات گلخانه ای می تواند سود خوبی عاید کشاورزان کند، اما این اتفاق نمی افتد و گلخانه داران با مشکلاتی مواجهند که برطرف شدن آن ها به توجه مسئولان نیاز دارد.

در صحبت با یکی از گلخانه داران استان وی مهم ترین مشکلات این بخش را کمبود نقدینگی، بالابودن نرخ سود تسهیلات، نبود ثبات قیمت بازار و مشکل نبود بیمه محصولات گلخانه ای و از همه مهمتر هزینه ای که باید برای سوخت پرداخت شود، عنوان می کند و ادامه می دهد: این مشکلات، بسیاری از گلخانه داران استان را دلسرد کرده است و مطالبه وثیقه های سنگین در قبال ارائه تسهیلات بانکی نیز از مشکلات مهم این بخش است.

وی که مایل به ذکر نام خود نیست، با بیان این که کشت گیاهان در گلخانه ها، به فضای کمتری احتیاج دارد، می گوید: کاشت و برداشت در محیط گلخانه در تمام طول سال امکان پذیر است و با توجه به خشکسالی های اخیر و کمبود آب می توان مصرف آب را بهینه سازی کرد. وی بیان می کند: این که گفته می شود در کشت گلخانه ای آب کمتر مصرف می شود درست نیست بلکه در این نوع کشت از یک مقدار معین آب می توان چند برابر کشت های معمولی محصول برداشت کرد.

وی تصریح می کند: این مزایا به ویژه در استانی همچون خراسان شمالی که با خشکسالی شدید دست به گریبان است، ضرورت ایجاد و توسعه مجتمع های گلخانه ای را دو چندان می کند، اما متأسفانه مالکان ۱۳۵ گلخانه این استان با مشکلات مختلف مواجه اند و بسیاری از آن ها با شرایط موجود و فشار هزینه های گلخانه داری، دیگر امیدی به ادامه این کار ندارند.

وی بیان می کند: از دیگر معضلات این بخش می‌توان به بوروکراسی شدید و موانع متعدد بر سر راه گلخانه داران برای استفاده از امکانات سازمان جهاد کشاورزی و تسهیلات بانکی اشاره کرد.

وی ادامه می دهد: اکثر متقاضیان احداث گلخانه ها دانش آموختگان رشته کشاورزی هستند که توانایی مالی کافی برای شروع کار ندارند و ناچارند از تسهیلات بانکی استفاده کنند. این درحالی است که نرخ سود تسهیلات نیز بسیار بالاست و با توجه به پایین بودن میزان تولید در دوره های اولیه کشت، بازپرداخت این اقساط سخت یا حتی غیرممکن است.

به گفته وی، در این شرایط با نوسانات بازار، تعویق بازپرداخت اقساط و تجمعی شدن سود تسهیلات به صورت تصاعدی در نهایت موجب زمینگیر شدن گلخانه دار می شود.وی بیان می کند: با توجه به هزینه های بالای راه اندازی گلخانه در استان و با وجود این که این نوع کشت باید ترغیب و برای متقاضیان فرش قرمز پهن شود اما این اتفاق نمی افتد و از سویی بسیاری از افرادی که به سازمان جهاد کشاورزی مراجعه می کنند با مشکلات مختلفی مواجه می شوند که یکی از آن ها ایراداتی است که به نوع سازه وارد می‌شود و این در حالی است که با توجه به این که طرح‌ها با کمک کارشناسان بخش کشاورزی اجرا شده ایرادات دوباره‌ای که گرفته می شود و پروسه طولانی که گلخانه داران استان باید برای اخذ مجوزهای جدید طی کنند و هزینه ای که باید پرداخت کنند، غیر ضروری به نظر می رسد.

وی می گوید: تعدادی از گلخانه داران که سال هاست به این کار اشتغال دارند نمی توانند دوباره این مراحل را طی کنند و از سویی الزام مراجعه به سازمان نظام مهندسی کشاورزی این سوال را در ذهن به وجود می آورد که آیا طی این مراحل برای این است که اعضای نظام مهندسی کشاورزی بیکار نمانند و درآمدی کسب کنند ؟

مشکل تامین سوخت

یک گلخانه دار بجنوردی، کمبود نقدینگی را با توجه به هزینه های مختلف تولید از جمله افزایش قیمت نهاده ها، نیروی کار و هزینه سوخت یکی از مشکلات گلخانه داران عنوان می کند.«افتخاری» ادامه می‌دهد: با مشکلاتی مانند کمبود نقدینگی، ضمانت های سنگین و هزینه های بالای سوخت و همراهی نکردن بانک ها با متقاضیان کنار آمده ایم و کار می کنیم اما نبود ثبات اقتصادی و بازار فروش مهم‌ترین چالش ما است و اگر ثبات اقتصادی بود و می دانستیم که محصول در بازار به فروش می‌رود و روی دست ما نمی ماند، هزینه‌های مختلف را به هر شکل پوشش می دادیم.وی بیان می کند: مشکل تأمین سوخت گلخانه ها، یکی دیگر از موانع اجرای کار است و با توجه به سرمایی که در زمستان با آن مواجهیم، بیشترین هزینه های گلخانه، هزینه گرمایشی است که با وجود افزایش قیمت گاز و هزینه های سوخت، پرداخت آن سنگین است.

ادعای مطرح شده که اخذ نقشه های فنی از سازمان نظام مهندسی کشاورزی فقط برای درآمد زایی است، سوالی است که از رئیس سازمان نظام مهندسی کشاورزی خراسان شمالی می پرسم.

«حسن نامجو» با بیان این که طبق قانون قبل از ساخت گلخانه باید موافقت اصولی آن گرفته شود، می گوید: پروانه که صادر شد نقشه و طرح را باید از شرکت های مشاوره ای نظام مهندسی کشاورزی گرفته و پلان با نظر مهندس ناظر ساخته شود و این موارد در قانون ضوابط فنی و اصلاح گلخانه ها به آن ها مجوز داده می شود.وی در پاسخ به این سوال که در واقع با این شرایط یعنی از مجوز خبری نیست، بیان می کند: وجود چنین گلخانه هایی به گلخانه های بزرگی که با رعایت ضوابط کار می کنند لطمه می زند و محصولاتی که به بازار عرضه می شود، بدون برنامه است و همین امر موجب لطمه به بازار می شود و از برنامه ریزی های دقیق برای بازار یابی هم جلوگیری می کند.

وی تصریح می کند: یکی از مشکلات ما این است که ۳۰ درصد افرادی که پروانه تأسیس می گیرند به علت مشکلات مختلف از ادامه کار منصرف می شوند و اخذ مجوز به بهره برداری منجر نمی شود.

وی خاطرنشان می کند: مهم ترین مشکل حال حاضر گلخانه داران فعال هزینه سوخت است و این مشکل موجب می شود در فصل کشت که عمدتاً زمستان است و تعرفه های سوخت سنگین، هزینه زیادی به این افراد تحمیل شود و با توجه به این موضوع گلخانه داران باید به دو جداره کردن گلخانه خود اقدام کنند.

۳۵ واحد گلخانه ای فعال

در حالی که رئیس سازمان نظام مهندسی از ریزش ۳۰ درصدی دارندگان پروانه تأسیس گلخانه ها خبر می دهد، معاون بهبود تولیدات گیاهی سازمان جهاد کشاورزی استان هم از فعالیت فقط ۳۵ واحد گلخانه ای در استان خبر می دهد که دارای مجوزند.«تشکری» بیان می کند: توسعه واحد های گلخانه ای از سیاست‌های وزارتخانه است و دراین جهت ما همه طرح های این بخش را پذیرش می کنیم و حتی به متقاضیان وام‌های ۱۸ درصد ارائه می شود.

وی ادامه می دهد: امسال از صندوق توسعه ملی ۲ میلیارد تومان تسهیلات برای ۱۱ پرونده ایجاد گلخانه اخذ شده است و این روند ادامه خواهد داشت زیرا استراتژی ما پیگیری این مبحث است.وی بیان می کند: از یک هکتار زمین ۶۰ تن گوجه فرنگی برداشت می‌شود در حالی که در کشت گلخانه ای در ۳ هزار متر زمین تا ۲۰۰ تن گوجه هم تولید شده است و این مزایا درسال هایی که خشکسالی بر استان حاکم است و از سویی با کمبود زمین هم مواجه هستیم لزوم حرکت به سمت کشت گلخانه ای را ایجاب می کند.وی بیان می کند: در استان ۱۳ هکتار کشت گلخانه‌ای داریم اما ۴ هزار هکتار زمین کشاورزی داریم که در آن گوجه فرنگی کشت می شود و قابلیت ایجاد گلخانه را دارد.وی در مورد سوخت و هزینه‌های بالای آن می گوید:سوخت واحد های گلخانه ای پروانه‌دار با تعرفه کشاورزی محاسبه می شود اما بعضی گلخانه‌ها هنوز ممیزی نشده اند و پروانه ندارند و برای همین سوخت آن ها صنعتی محاسبه می شود.

وی ادامه می دهد: در استان ۱۳ هکتار زمین به کشت گلخانه ای اختصاص دارد و شامل گیاهان دارویی، گوجه و خیار و گل های تزئینی است. وی تصریح می‌کند: از ۱۳۰ واحد گلخانه‌ای استان، ۳۵ واحد فعال و دارای مجوز و مساحت بالا است و بقیه کمتر از ۳ هزار متر مربع مساحت دارند.

گوجه فرنگی و خیار گلخانه ای با رنگ‌های سرخ و سبز خود ترکیب جالبی از رنگ و نشاط به وجود آورده است. اما ای کاش با رفع مشکلات کشاورزان گلخانه دار، آن‌ها هم به وجد بیایند و با نشاط شوند.

افشره

در حالی که رئیس سازمان نظام مهندسی از ریزش ۳۰ درصدی پروانه تأسیس گلخانه ها خبر می دهد، معاون بهبود تولیدات گیاهی سازمان جهاد کشاورزی استان هم از فعالیت فقط ۳۵ واحد گلخانه ای در استان خبر می دهد که دارای مجوزند.این در حالی است که فعالان این بخش مهم ترین مشکلات خود را کمبود نقدینگی، بالابودن نرخ سود تسهیلات، نبود ثبات قیمت بازار و مشکل نبود بیمه محصولات گلخانه ای و از همه مهم‌تر هزینه‌ای که باید برای سوخت پرداخت شود عنوان می کنند و می گویند این مشکلات بسیاری از گلخانه داران استان را دلسرد کرده است و مطالبه وثیقه های سنگین در قبال ارائه تسهیلات بانکی نیز از مشکلات مهم این بخش است.

یادداشت

ظرفیت های استان برای کشت گلخانه ای

گروه گزارش- روش های معمول کشت در هوای آزاد بر اساس مساعد بودن شرایط محیط صورت می گیرد.

معمولاً در اکثر مناطق کشور، کاشت در بهار و برداشت در اواخر تابستان و در صورت مساعد بودن هوا تا اوایل پاییز به طول می انجامد. در روش های معمول، تمامی عملیات کاشت تا برداشت تابع شرایط محیطی است و خراسان شمالی هم از این قاعده مستثنی نیست.

اگر بخواهیم تولید خارج از فصل داشته باشیم باید با به کار گیری روش هایی عوامل محیطی مناسب رشد گیاه را تحت کنترل بگیریم و برای این منظور می توانیم از روش های کشت گلخانه ای استفاده کنیم که به منظور تولید خارج از فصل انجام می شود.

کشت گلخانه ای مزایای مختلفی دارد که یکی تولید محصول در محلی که در آن محصول تولید نمی شود و دیگری تولید در زمانی است که کشت محصول در هوای آزاد غیر ممکن است. افزایش تولید در واحد سطح، تولید بیش از یک محصول در سال و افزایش کیفیت محصول تولیدی با کنترل دقیق و بهتر آفات و بیماری ها با استفاده از روش های کنترل بیولوژیکی و کاهش مصرف سموم که باعث افزایش کیفیت محصول و افزایش صادرات و حفظ محیط زیست می شود، از دیگر مزایای کشت گلخانه ای است.

همچنین کشت گلخانه ای، صرفه جویی در مصرف آب با روش آبیاری تحت فشار، نبود وابستگی تولید به شرایط محیطی و امکان بازاریابی مناسب و تنظیم برنامه کشت مطابق با نیاز بازار را هم موجب می شود و با استفاده از این روش می توان فرصت های شغلی مناسب برای جوانان و کار آموختگان کشاورزی و استفاده از اوقات فراغت کشاورزان در فصل های پاییز و زمستان ایجاد کرد.

خراسان شمالی با دارا بودن ۱۳۰ گلخانه و تولید ۳ هزار تن انواع سبزی و صیفی و یک میلیون قطعه گل، نشان داده است که ظرفیت خوبی در این زمینه دارد و با توجه به این که آمار بیکاری در این استان نیز به گفته متولیان از میانگین کشوری بالاتر است، به نظر می رسد با بهره گیری از شیوه کشت گلخانه ای می توان علاوه بر افزایش تولید محصولات صیفی و سبزی جات، به کم شدن تعداد بیکاران نیز کمک کرد.

گفت و گو

راه برون رفت از مشکلات گلخانه داران

گروه گزارش - صنعتی شدن، راه برون رفت از مشکلات گلخانه داران است.

یک کارشناس سازه های گلخانه ای با بیان این مطلب به خبرنگار ما گفت:اگر گلخانه ها بر حسب استانداردهایی که نظام مهندسی کشاورزی در نظر گرفته است ساخته شوند مشکلاتی که در زمینه هزینه های سوخت وجود دارد برطرف می شود.

«میثم ذهتابیان» افزود: بعضی از گلخانه داران بدون تجربه و مشورت وارد کار می شوند و به دنبال کاهش هزینه ها هستند و به همین جهت در احداث گلخانه سعی در کاهش قیمت دارند و همین امر موجب می شود تا با کاهش هزینه های اولیه هزینه های متغیر و نگهداری گلخانه افزایش پیدا کند.

وی ادامه داد: گلخانه داری کاری تجاری و صنعتی است و یک واحد تجاری و صنعتی برای ادامه کار احتیاج به ۲ گزینه دارد که دانش و ابزار است.

وی خاطرنشان کرد: ابزار همان تجهیزاتی است که گلخانه دار باید با استفاده از آن ها هزینه های خود را کاهش دهد.

وی با بیان این که سیستم حرارتی کنونی که بسیاری از گلخانه های خراسان شمالی دارای آن هستند، علاوه بر افزایش هزینه ها در زمستان و ماه های سرد گلخانه ها را گرم نمی کند و راندمان ۸۰ درصد از سیستم های حرارتی گلخانه ها زیر ۶۰ درصد است و در عمل ضرر می کنند و در این جهت باید از سیستم های جدید استفاده کنند که پرده های حفظ کننده انرژی از آن جمله است.

وی افزود: این پرده ها ظرفیت تنظیم نور را دارند و با تنظیم نور کمک می کنند تا دما کنترل شود و سوخت کمتری مصرف شود.وی اظهار داشت: در حال حاضر در خراسان شمالی به طور معمول گلخانه هایی با مساحت زیاد دیده نمی شود و اگر این گلخانه ها هم به تدریج به سمت تجهیز با ابزار جدید بروند می توانند هزینه هایی مانند هزینه سوخت خود را کنترل کنند.

جدول شماره ۱۰۳۱

۱- حادثه و پیشامد- فیلمی از جلال مقدم
۲- عمود دین است- اثری از آندره ژید نویسنده فرانسوی- فلز برق
۳- مزه اسید- شهری دراستان آذربایجان غربی- گله گاو و گوسفند
۴- بازگردانیدن- دریایی بین آمریکای مرکزی و آمریکای جنوبی- زهر و هر چیز تلخ
۵- کدر و تاریک- بشارت- آسمان
۶- نوعی پارچه پنبه ای- درودگر- طرف و جانب
۷- شهرنشینی- جغد- زعیم و پیشوا
۸- ماهی در زمستان- ازدیدن امری غیرمنتظره تعجب کردن- نمدار
۹- یک دنده- منزلت و شکوه- سبزی مقوی معده
۱۰- ازعناصرشیمیایی که درطب و صنعت کاربرد دارد- آگاه و خردمند- شجاع و نترس
۱۱- زیرک و حیله گر- غیر ضروری- دلتنگ و اندوهگین
۱۲- دسترنج کار- از رودهای پرآب شمال ایران- ضمیر وزنی
۱۳- عمل و رفتار- دعا- دوستدار
۱۴- مفقود و ناپیدا- فیلسوف نامداریونان معروف به حکیم خندان صاحب اثر"آرامش وروان"- بنام و مشهور
۱۵- اخم نمودن- برخاستن

۱- فاصله بین دو پرده سینما- شهری درهندوستان
۲- نافرمانی کردن- درد چشم- زینت رو
۳- پراکنده و آشکار- دگرگون سازی- پایین ترین طبقه دوزخ
۴- حرص و طمع- خیمه گردی که برستون بر پاکنند- پدربزرگ- آذرخش
۵- میوه خام- پروانه کسب یا سفر- پاره فلزکه هنوز با آن چیزی ساخته نشده است
۶- بلندترین سوره قرآن کریم- هم زلف- وزغ
۷- هدیه کردن- زنده دل و بذله گو- نشان قدم- ناشنوا
۸- پرنده شکاری جسور- دسته و گروه- مأیوس
۹- واحدپول ژاپن- نمد زین- سخن مکتوم در دل- درستکار
۱۰- بعضی ها در بساط خود ندارد- سنگی شبیه یاقوت- رجحان و برتری
۱۱- رودخانه- قسمت پایین جامه- پیراهن یقه دار
۱۲- حاشیه کتاب- علامت مفعولی- گریه و زاری- رمق
۱۳- عمل بریدن شاخه های زاید درخت- امید دارنده- ازجوب به رنگ سبز
۱۴- قصد و اراده- بالیدن- خط آهن- ستوده و نیکوسرشت
۱۵- نجات و آزادی- کنایه از شخص ساده لوح و زودباور

پاسخ:جدول شماره ۱۰۳۰
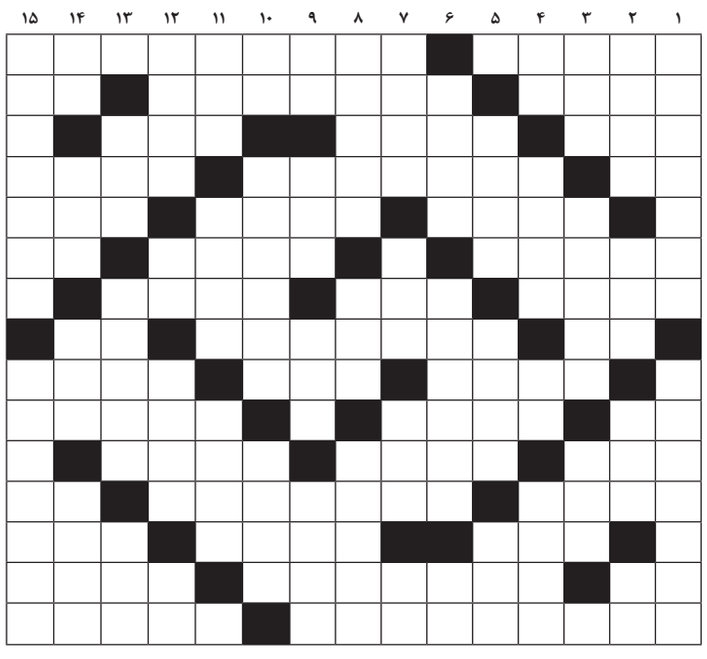
	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵
۱	خ	و	ا	ن	ا	خ	و	ا	ن	■	م	ز	ا	ح	م
۲	ا	ل	س	ت	■	و	ر	ز	ش	■	ک	ا	ب	و	س
۳	ق	و	ت	■	م	ن	ز	ل	■	ب	ن	د	■	ل	ج
۴	ا	■	ب	ز	ر	گ	ی	■	م	ن	ت	■	م	■	د
۵	ن	ا	د	■	س	ر	د	س	ت	ه	■	م	ا	س	ک
۶	ی	س	ا	ل	■	م	ن	و	ر	■	ن	ا	ی	ا	ب
۷	■	■	د	و	ر	■	■	د	ج	ل	ه	■	ع	ل	و
۸	گ	ز	■	ا	ی	ن	ج	م	ش	ی	د	■	م	■	د
۹	ل	ا	ف	■	ت	ر	س	و	■	ب	ا	ب	■	■	■
۱۰	ا	پ	ی	غ	ا	م	■	ت	ی	ا	ن	■	م	ر	ت
۱۱	ر	ا	م	■	م	ر	ی	و	ا	ن	■	ا	خ	ر	■
۱۲	ی	■	ن	■	ح	س	ن	■	ک	ا	ش	ت	ن	■	ی
۱۳	گ	م	■	ر	ا	ن	■	ع	ل	م	ا	■	ک	س	ب
۱۴	ا	ل	ی	و	ت	■	ب	ا	ن	ی	■	ب	ا	ر	و
۱۵	ن	ا	ک	ا	م	■	د	ر	د	ل	ک	ر	د	د	ن